



FORSKNINGSENHEDEN FOR 'BEVÆGELSE, IDRÆT OG SAMFUND' (BIS)

Forskningsprofil og udviklingsplaner for 2010-2014

2010:6

MOVEMENTS

Forskningsenheden for
'Bevægelse, Idræt og Samfund' (BIS)

Forskningsprofil og udviklingsplaner for 2010-2014

Institut for Idræt og Biomekanik
Syddansk Universitet

1. Forskningsenhedens mål og visioner

1.1. Overordnede mål

Det overordnede formål for forskningsenheden er at forske og undervise i

- bevægelse(r) og idræt,
- disses sammenhænge med kulturelle, institutionelle, politiske, rumlige, psykologiske og pædagogiske aspekter, og
- den betydning, dette har for sundhed og samfund.

1.2. Mål for forskningen

Forskningsenheden skal

- forske på internationalt anerkendt niveau i humanistiske og samfundsvidenskabelige problemstillinger inden for bevægelse(r), idræt, fysisk aktivitet og sundhed,
- forske i bevægelse(r), idræt og fysisk aktivitet - dels for at få større viden om dette samfundsområdes specifikke karakter og betydning, dels for at belyse generelle træk ved samfundsudviklingen og kulturen,
- både forske i bevægelse(r), idræt og fysisk aktivitet inden for forskellige humanistiske og samfundsvidenskabelige discipliner og forske tværfagligt på tværs af disse discipliner og de naturvidenskabelige discipliner,
- bidrage til udvikling af såvel forskningsmetoder som idræts- og bevægelsesaktiviteter,
- og være en aktiv, udadvendt og kritisk med- og modspiller i diskussioner om og i bestræbelser på at finde løsninger på aktuelle problemer, som enheden har ekspertise i. Denne ekspertise kan anvendes på sundhedspolitiske og idrætspolitiske problemstillinger, projektevaluering, behandling og intervention, planlægning og anden rådgivning.

1.3. Mål for undervisning og uddannelse

Forskningsenheden skal varetage hovedparten af undervisningen i praktiske idræts- og bevægelsesfag, humanistiske og samfundsvidenskabelige fag samt tværvideenskabelige fag i uddannelsen 'Idræt og sundhed'. Endvidere skal enheden bidrage til fakultetets øvrige uddannelser samt forskellige masteruddannelser.

Forskningsenheden skal bidrage til at gøre uddannelsen i 'Idræt og sundhed' til et attraktivt, udviklende og engagerende studie på et højt fagligt niveau.

Forskningsenheden skal fortløbende uddanne forskere (ph.d.) og være et fagligt inspirerende forskeruddannelsesmiljø inden for de fagområder, som enheden beskæftiger sig med.

1.4 Mål for vidensdeling

Forskningsenheden skal deltage i løsningen af eksternt finansierede forsknings-, evaluering- og formidlingsopgaver.

Forskningsenheden skal endvidere bidrage til vidensudveksling og innovation inden for det idræts- og sundhedspolitiske område bl.a. med henblik på at fremme idræt, bevægelse og fysisk aktivitet – såvel kvantitativt som kvalitativt. Dette skal bl.a. ske ved formidling af resultaterne af den forskning, som gennemføres inden for forskningsenheden, og deltagelse i den offentlige debat om emner, som de ansatte har ekspertise i.

1.5. Bevægelsesbegrebet

Det samlede begreb for forskningsenheden er BEVÆGELSE. Begrebet er flertydigt, idet bevægelse berører forskellige niveauer af menneskeligt liv: et kropsligt, et psykisk og et socialt – og disse samtidig. Menneskene *bevæger sig i konkrete kropslige aktiviteter*, i idræt, leg, dans, natur- og friluftsliv, fysisk træning osv. I denne forståelse er både idræt og fysisk aktivitet en del af begrebet. Folk *bevæges af følelser og stemninger* – fascination, begejstring, vrede, angst, smerte og latter. Her er psyken berørt. Og menneskene deltager i *sociale bevægelser* i form af bl.a. netværk, foreninger og frivillige organisationer som en væsentlig del af det civile samfund. Det virker ikke tilfældigt, at vi på dansk betegner det, der foregår på disse forskellige niveauer, med et fælles begreb: bevægelse. Det samme gør også andre sprog med ord som *rörelse*, *Bewegung*, *movement*, *mouvement* og *movimento*.

Omkring hver af de tre forståelser af begrebet – kropslig bevægelse, emotionel bevægelse og social bevægelse – er der efterhånden etableret en omfangsrig forskning. Vi mangler imidlertid at tænke de tre niveauer i sammenhæng: At tænke emotion sammen med kroppen og ud fra kropslig bevægelse, at spørge efter de sociale bevægelers betydning for de fysiske bevægelser, at tematisere kropslig bevægelse som udtryk for sociale bevægelser osv.

1.6 Forskningsgrupper og forskningscenter

Forskningsenheden 'Bevægelse, Idræt og Samfund' er opdelt i seks forskningsgrupper og ét forskningscenter. Mellem forskningsgrupperne indbyrdes og forskningscenteret er der et samarbejde, og de fleste af forskningsenhedens medlemmer tilhører to grupper. Forskningsenheden omfatter følgende grupper:

- Kultur, bevægelse og sundhed.
- Idrætspolitik – globalt og lokalt.
- Psykologi og bevægelse.
- Talentudvikling og ekspertise i sport.
- Idræt, læring og aktivitetsudvikling.
- Rum og bevægelse.
- Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC).

Medio 2010 er 48 medarbejdere knyttet til enheden. Deraf er én professor, otte lektorer, seks studielektorer, to adjunkter, to studieadjunkter, én ekstern lektor, to postdoc, 22 ph.d.-studerende samt tre videnskabelige assistenter. Endelig er der til forskningsenheden tilknyttet en forskningssekretær. 15 medarbejdere har en forskeruddannelse (ph.d. eller tilsvarende).

Siden 2006, da forskningsenheden blev oprettet, er antallet af medarbejdere i forskningsenheden næsten fordoblet, antallet af ph.d.-studerende er firedoblet og forskningen er udvidet med to nye forskningsgrupper.

Nedenfor præsenteres de seks forskningsgrupper og forskningscenteret.

1.7. Forskningsenhedens udviklingsplaner

Med sigte på at fremme ovenstående mål for forskningen i forskningsenheden skal der de kommende år arbejdes på følgende:

Bemanding og kvalificering

- a) Forskningsenheden omfatter mindst tre professorer, ti lektorer og et passende antal adjunkter.
- b) Adjunkter og studielektorer med ph.d. kvalificerer sig til lektorniveau.
- c) En kontinuert tilførsel af ph.d.-projekter, så der hele tiden er mindst 10 ph.d.-studerende i forskningsenheden.
- d) Ansættelse af postdoc'er til forsknings- og evalueringsopgaver, som fastansatte ikke selv kan varetage.
- e) Ansættelse af videnskabelige assistenter sker både med sigte på løsning af forskning- og evalueringsopgaver, som fastansatte forskere har ansvaret for, og med sigte på udvikling af og kvalificering til et ph.d.-studium.

Samarbejde og netværk

- a) Samarbejdet internt i forskningsenheden (mellem forskningsgrupperne), med andre forskningsenheder på IOB og SDU og med forskere og forskningsgrupper tilhørende andre forskningsinstitutioner skal styrkes. Dette søges fremmet ved udarbejdelse

af fælles forskningsprojekter og ansøgninger til forskningsråd og ved formaliserede samarbejdsaftaler med forskningsgrupper og forskningsinstitutioner, som har en forskningsprofil og besidder nogle forskningskvalifikationer, der kan fremme enhedens forskning.

- b) Det interne samarbejde om udvikling af forskningsprojekter og skrivning af artikler til videnskabelige tidsskrifter udvikles. Dels ved at artikler og bøger i højere grad skrives i samarbejde, dels ved at seniorforskere i højere grad medvirker til at kvalificere artikler, inden de sendes til tidsskrifter.
- c) Samarbejde med og promovning af forskningsenhedens forskning i forhold til andre forskningsinstitutioner, relevante offentlige institutioner samt relevante organisationer. Dette skal bl.a. ske ved en opsøgende indsats i forhold til disse institutioner og organisationer samt invitation af samarbejdspartnere til seminarer, hvor enhedens forskning formidles og perspektiveres.
- d) Det internationale forskningssamarbejde skal udvikles. Dels ved at søge samarbejde om fælles forskningsprojekter og ansøgninger til fx EU på områder, hvor forskningsenheden har et internationalt potentiale. Dels ved et strategisk samarbejde med forskningsinstitutter og –miljøer i andre lande, som kan kvalificere forskningen i forskningsenheden.

Forskningsproduktion og –formidling

- a) De nærmeste år skal forskningen fortsat tage udgangspunkt i forskningsprojekter, der både har et højt internationalt videnskabeligt niveau og et potentiale for ekstern finansiering.
- b) Den videnskabelige formidling af forskningen i form af artikler i videnskabelige tidsskrifter – såvel danske som internationale – skal styrkes. Et forskningsårsværk forventes at resultere i mindst fire videnskabelige artikler (i gennemsnit over flere år) eller en videnskabelig bog.
- c) Deltagelse i videnskabelige konferencer skal styrkes, så hver forskningsmedarbejder i forskningsenheden deltager i mindst én videnskabelig konference om året (i gennemsnit over flere år), hvor resultater af pågældendes forskning præsenteres.
- d) Endelig skal deltagelsen i det internationale videnskabelige samarbejde styrkes i form af videnskabelige netværk og organisationer, editorial boards samt tværnationale ansøgninger og forskningsprojekter.

Forsknings- og arbejdsmiljø

Som forudsætning for at opnå disse mål, skal der hele tiden fokuseres på, at forskningsenheden er et attraktivt, udfordrende og udviklende forsknings- og uddannelsesmiljø for alle medarbejdere.

Kultur, bevægelse og sundhed (KBS)

Forskningsgruppeleder: Per Jørgensen

1. Forskningsområder

- Studier af kropskultur, kropslige bevægelser og idrætsdiscipliner.
- Sundhed og fysisk aktivitet.

2. Forskningsstrategi

Gruppens forskning beskæftiger sig med historiske, kulturelle og antropologiske analyser af genstandsområdet ”idræt og bevægelse”. Bredden i den teoretiske og metodemæssige indfaldsvinkel afspejler, at området ”idræt og bevægelse” også inden for det humanistisk-samfundsvidenskabelige område er præget af stor heterogenitet. Uanset hvilke specifikke videnskaber, der bringes i spil, formår disse kun at give delvise svar, og man vil derfor opleve, at forskningsgruppens projekter ofte bliver belyst af flere teorier og metoder samtidigt.

Den betydning af begrebet ”idræt og bevægelse”, som forskningsgruppen har interesse i, handler, ud over at den er humanistisk-samfundsvidenskabelig, især om to temaer. For det første deltager menneskene i konkrete kropslige aktiviteter som f.eks. leg, kamp, dans, meditation og natur- og friluftsliv. For det andet deltager menneskene i kraft af deres interdependens i ”bevægelser” i form af netværk, vennegrupper, foreninger og sociale bevægelser. Folk i ”idræt og bevægelse” udgør en væsentlig del af det civile samfund. At bevæge sig forskningsmæssigt på tværs af disse niveauer er ikke uden udfordringer og lægger op til en ny type af tværfaglig teamforskning.

3. Ph.d.-projekter

Forskningsgruppens igangværende ph.d.-projekter og de sidste tre års ph.d.-projekter:

Søren Andkjær: *”Friluftsliv i Danmark - Unges deltagelse i organiseret friluftsliv set i kulturelt perspektiv”*. Hovedvejleder: Per Jørgensen. Forsvaret den 31.10. 2008.

Annemari Munk Svendsen: *”Fra legemets pleje til viljens styrke: Sundhedskulturer i den danske folkeskole gennem 30 år belyst gennem læremidler til sundhedsundervisningen”*. Hovedvejleder: Henning Eichberg. Forsvaret den 20.11.2009.

Peter Mindegaard: *”Boldspil under kulturel og samfundsmæssig forandring”*. Hovedvejleder: Henning Eichberg.

Hanne Pallesen: *"Forfra igen. En undersøgelse af apopleksiramtes oplevelser af livet efter skaden med særlig fokus på funktionsevne, identitet og rehabilitering"*. Hovedvejleder: Jørn Hansen.

Jakob Haahr: *"Begrænsninger og muligheder for friluftsliv"*. Hovedvejleder: Henning Eichberg.

4. Forskningsprojekter i udvalg

Sundhedskulturelle bølger (februar 2009 – oktober 2010). Projektet er en undersøgelse af forskellige aspekter af sundhed og bevægelse. Der benyttes humanistiske teorier og metoder, og hele forskningsgruppen deltager. Projektet munder ud i en peer reviewed antologi, der udgives i efteråret 2010 som særnummer af tidsskriftet Forum for Idræt og redigeres af Henning Eichberg, Jørn Hansen og Per Jørgensen. Kontaktperson: Per Jørgensen

Bevægelseskulturer – kropsantropologiske studier: Projektet samler og bearbejder studier om kropskulturer i forskellige dele af verdenen – i Indonesien, Libyen, Grønland, Bretagne m.fl. Delstudierne skal bidrage dels til komparative metoder i kropsantropologien generelt og dels til den legeforskning, som er under udvikling i forskningsgruppen. Forskningsprojektet er støttet af Kulturministeriets Udvalg for Idrætsforskning. Kontaktperson: Henning Eichberg.

Komparativ idrætspolitik – national og international. Projektet sætter fokus på idrætspolitik i Danmark, Norge og Skotland samt på EU-plan. Delstudierne skal bidrage til en kvalificering af komparativ politikforskning. Bogen er færdigskrevet, men skal redigeres. Kontaktperson: Henning Eichberg.

Tæt på kroppen. Projektet består af en udarbejdelse af en bog på forlaget Idrottsforum redigeret af Henning Eichberg, Lis Engel & Helle Winther (red.). Projektet blev til på opfordring af svenske kollegaer, som ønsker et overblik over tilgangen til kropsstudierne, der regnes som et særkende ved dansk idrætsforskning. Samlingen består dels af studier fra Institut for Idræt på Københavns Universitet med en fænomenologisk indfaldsvinkel, dels af studier fra denne forskningsgruppe med konfigurationsanalyse etc. (Søren Andkjær, Peter Mindegaard, Henning Eichberg). Artiklerne er færdigskrevne og udkommer til efteråret 2010. Kontaktperson: Henning Eichberg.

Med leg skal land bygges. I 2009 døde Jørn Møller, der var en pioner i forskningen i gamle idrætslege. Han efterlod en række artikler og foredragstekster om legens teori og pædagogik. Projektet går ud på at udgive disse artikler i en bog, som forsynes med en indledning, der giver et overblik over legeforskningens status og udfordringer. Bogen, der redigeres af Henning Eichberg, Jonas Havelund og Karen-Lis Egedal Kirchhoff, udgives

af forlaget Bævnebanke. Kontaktperson: Henning Eichberg.

Kropskultur – en håndbog om fænomenologi. Projektet sigter på studier, der skal støtte og udvikle analysemetoder i kropskulturens felt. Undersøgelsen skal både rejse filosofiske spørgsmål og være brugbar for undervisningen. Kontaktperson: Henning Eichberg.

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. Henning Eichberg: Bodily democracy and development through sport: Towards intercultural recognition. / I: Forum for idræt. 2010 ; nr. 1, 2010. s. 9-22.
2. Henning Eichberg: Bodily Democracy. Routledge, 2009.
3. Jørn Hansen: Elite Sport Development in Denmark. / med: Ibsen, Bjarne ; Storm, Rasmus K.. I: Routledge Handbook of Sport Development. / red. Barrie Houlihan. Bd. 1 1. udg. London : Spon press, 2010. 24 s.
4. Jørn Hansen: OL i Beijing - markedskræfternes sejr over moralen. / I: Forum for Idræt, Historie og Samfund. 2009 ; vol. 01-2009, s. 13-25.
5. Per Jørgensen: Gentofte Kommunes idrætspolitik 2000 - 2007: Mellem faciliteter og målgrupper. / 1 udg. Idrættens Analyseinstitut, 2009. 42 s.
6. Per Jørgensen: Between Pragmatism and Moralism: Histories of Danish Sport and German Occupation 1940-1945. / I: Grenzüberschreitung: Sport neu denken : Festschrift zum 65. Geburtstag von Prof. Dr. Arnd Krüger. / red. Swantje Scharenberg. Bd. 20 1. udg. Hoya e. V - Germany : NISH, 2009. s. 312-325.
7. Susanne Ravn: Perceiving subjectivity in bodily movement: the case of dancers. / med: Legrand, Dorothée. I: Phenomenology and the Cognitive Sciences. 2009 ; vol. 8, s. 389-408.
8. Susanne Ravn: Dans som relationernes kunst. / I: Terpsichore. 2009 ; vol. 15, forår. s. 68-69.
9. Annemari Munk Svendsen: Fra legemets pleje til viljens styrke: Sundhedskulturer i den danske folkeskole gennem 30 år belyst gennem læremidler til sundhedsundervisningen (ph.d.-afhandling). / Odense : Syddansk Universitet. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, 2009.
10. Kasper Lund Kirkegaard: The history and organisation of fitness exercise in Norway and Denmark. / Med: Steen-Johnsen, Kari. I: Sport in Society. 2010 ; vol. 13, nr. 4, maj 2010. s. 609-624.

6. Forskningsnetværk

- Humanistisk sundhedsforskning, SDU.
- Center for Leg og Bevægelseskultur, Gerlev Legepark.
- European Traditional Sports and Games Association (ETSGA).
- International Journal of Eastern Sport & Physical Education, Suwon/Korea.

7. Oversigt over medarbejdere

Per Jørgensen, cand.mag., ph.d., lektor, forskningsgruppeleder.

Henning Eichberg, dr.phil., lektor.

Jørn Hansen, lic.phil., lektor.

Susanne Ravn, cand.scient., ph.d., studielektor.

Annemari Munk Svendsen, cand.scient., ph.d., studieadjunkt.

Jakob Haahr, cand.mag., ph.d.-studerende.

Kasper Lund Kirkegaard, cand.scient.adm., ph.d.-studerende.

Hanne Pallesen, cand.scient.san., ph.d.-studerende.

Maja Pilgaard, cand.scient., ph.d.-studerende.

Idrætspolitik – globalt og lokalt

Forskningsgruppeleder: Jørn Hansen

1. Forskningsområder

Forskningsgruppens arbejde falder primært inden for følgende fire emner:

- Eliteidrætspolitik, nationalt og internationalt.
- Breddeidrætspolitik, kommunalt og nationalt.
- Mega-events (fx OL, VM) og idrætspolitik.
- EU som idrætspolitisk aktør.

2. Forskningsstrategi

Forskningsgruppen blev etableret i december 2009 i bestræbelserne på at samle en række allerede eksisterende projekter ved instituttet, der arbejdede med forholdet mellem idræt og politik. De forskellige emner, der arbejdes med i gruppen, undersøges og analyseres ud fra samfundsvidenskabelige, historiske og kulturteoretiske tilgange.

Ud over at videreføre og støtte de igangværende arbejder er formålet med forskningsgruppen at initiere en række nye projekter, der skal fokusere på den igangværende udvikling inden for feltet idræt og politik i bredere forstand. Det drejer sig primært om nye projekter inden for følgende områder:

- EU som idrætspolitisk aktør. EU er efter vedtagelsen af Lissabon-traktaten blevet en afgørende aktør på det idrætspolitiske område i Europa. En væsentlig opgave bliver derfor fortløbende at etablere en videnbase om de forskellige tiltag i EU-regi.
- Dansk eliteidrætspolitik i forhold til udviklingen inden for andre landes eliteidrætsarbejde. Internationalt er eliteidræts-arbejdet blevet opprioriteret. Hvad betyder det for den internationale kappestrid, og hvad betyder dette for det danske eliteidrætsarbejde? Disse problemstillinger nødvendiggør komparative undersøgelser af eliteidrætspolitik i forskellige lande.
- Forholdet mellem idrætspolitik og sundhedspolitik inden for breddeidrætsområdet. Internationalt har WHO og IOC indledt et større samarbejde om Sport for All, et område, hvor andre aktører, fx. ISCA og HEPA, også gør sig gældende i en mere eller mindre direkte konkurrencesituation. Hvad betyder dette for forholdet mellem sundhedspolitik og idrætspolitik, internationalt og lokalt?
- Forholdet mellem idrætspolitik og idrætsanlæg. Kommunalpolitiske beslutningstager tillægger lokalt idrætsfaciliteter stor betydning for både de lokale foreningers kulturelle virke og som et væsentligt aktiv for sundhedsfremme. Vores viden om

dette område er dog på indeværende tidspunkt ikke videre omfattende.

- Internationalt er der kommet større og større politisk fokus på at udnytte store idrætsbegivenheder (Mega-events) til bysanering og kvartersløft, det er fx. tilfældet i forhold til East-London og de kommende Olympiske Lege i 2012.

3. Ph.d.-projekter

Gennemførte og igangværende ph.d.-projekter:

Johnny Wøllekær: *The demands of sports are the demands of the times - A study of local sports politics in Odense, Aarhus and Aalborg, 1900-1950*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jørn Hansen. Forsvaret den 23. august 2007.

Klaus Eskelund: *Urbanisering og fysisk aktivitet*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jørn Hansen.

Rasmus Storm: *Kommercielle sportsklubber - følelser eller forretning?* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Jens Høyer-Kruse: *Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jørn Hansen.

4. Forskningsprojekter

Komparativ idrætspolitik, national og international. Kontaktperson: Henning Eichberg.

Sports policy factors leading to international sporting success. Competitiveness of nations in elite sports. Gennemføres i samarbejde med Idrættens Analyseinstitut. Kontaktperson: Jørn Hansen.

International Sports Policy: IOC and FIFA. Kontaktpersoner: Jørn Hansen, Per Jørgensen og Thomas Skovgaard.

Kommunal idrætspolitik i Danmark: eliteidrætskommuner og breddeidrætskommuner. Kontaktpersoner: Bjarne Ibsen og Thomas Skovgaard.

Kommunalreformens betydning for idrætspolitikken. Kontaktpersoner: Bjarne Ibsen og Malene Thøgersen.

Idrætspolitik og idrætsanlæg. Kontaktpersoner: Jens Høyer-Kruse og Johnny Wøllekær.

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. *Sport Development and Elite Athletes in Denmark* / Ibsen, Bjarne ; Hansen, Jørn; Storm, Rasmus K.. I: Routledge Handbook of Sport Development. / red. Barrie Houlihan. Bd. 1 1. udg. London : Spon press, 2010. 24 s.
2. *Nye stier i den kommunale idrætspolitik* / Ibsen, Bjarne (redaktør). Idrættens Analyseinstitut, 2009. 291 s.
3. *Bodily Democracy : Towards a Philosophy of Sport for All* / Eichberg, Henning. London + New York : Spon press, 2010. 348 s. (Ethics and sport).
4. *Den moralske stedfortræder : - og andre historier om idræt og politik* / Hansen, Jørn. Odense : Syddansk Universitetsforlag, 2008. 182 s.
5. *OL i Beijing - markedskræfternes sejr over moralen* / Hansen, Jørn. I: Forum for Idræt, Historie og Samfund. 2009 ; vol. 01-2009, s. 13-25
6. *Gentofte Kommunes idrætspolitik 2000 - 2007: Mellem faciliteter og målgrupper* / Jørgensen, Per. 1 udg. Idrættens Analyseinstitut, 2009. 42 s.
7. *Exercise on Prescription: Changes in physical activity and health-related quality of life in five Danish programmes : Effects of exercise on prescription* / Sørensen, Jan ; Sørensen, Jes Bak ; Skovgaard, Thomas ; Bredahl, Thomas Viskum Gjelstrup ; Puggaard, Lis. I: European Journal of Public Health. 2010 ; April 5. 7 s.
8. *Idræt og byplanlægning - med København som case* / Eskelund, Klaus. I: Idrætshistorisk årbog. 2005 ; nr. 20. årg. 2004, s. 181-198
9. *Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Slagelse Kommune* / Høyer-Kruse, Jens. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet. 2010. 122 s.
10. *Dansk eliteidræts konkurrenceevne : Resultater, målemetoder og investeringer* / Storm, Rasmus K. ; Nielsen, Klaus. I: Nordic Sport Studies Forum. 2010 ; vol. 1, nr. 1, Marts. s. 27-50.

6. Forskningsnetværk og samarbejdspartnere

- Sports Policy factors Leading to International Sporting Success (SPLISS).
- Elite Sports in Nordic Social Democracies, NIH.
- Improving Infrastructures for Leisure-Time Physical Activity in the Local Arena (IMPALA).

- European Network for the promotion of health-enhancing physical activity (HEPA).
- Institut for Statskundskab, SDU.
- Stadsarkivet Odense Kommune.
- Lokale- og Anlægsfonden.
- Idrættens Analyseinstitut.

7. Oversigt over medarbejdere

Jørn Hansen, lic.phil., lektor, forskningsgruppeleder.

Henning Eichberg, dr.phil., lektor.

Klaus Eskelund, cand.scient., ph.d.-studerende.

Jens Høyer-Kruse, cand.scient., ph.d.-studerende.

Bjarne Ibsen, cand.mag., ph.d., professor.

Per Jørgensen, cand.mag., ph.d., lektor.

Thomas Skovgaard, cand.scient., ph.d., lektor.

Rasmus Storm, cand.scient.adm., ph.d.-studerende.

Associerede fra andre instituttet og institutioner:

Malene Thøgersen, cand.scient.pol., ph.d.-studerende, Institut for Statskundskab.

Johnny Wøllekær, cand.mag., ph.d., arkivar, Stadsarkivet Odense kommune.

Psykologi og bevægelse

Forskningsgruppeleder: Kirsten Kaya Roessler

1. Forskningsområder

- Fysisk aktivitet som behandling
- Gruppens betydning for kliniske interventioner og undersøgelser
- Omgivelsernes betydning for psyken og fysisk aktivitet

2. Forskningsstrategi

Forskningsgruppen 'psykologi og bevægelse' forsker i og udfører interventioner, der vedrører sammenhængen mellem psykologiske og sundhedsrelaterede aspekter og bevægelse. I temaet forskes med udgangspunkt i forskellige aldersgrupper og med forskellige målgrupper (f.eks. familier eller patienter). Målet er at fremme viden om psykologiske og sociale aspekter af bevægelse.

Gennem perioden 2010-2014 vil gruppen arbejde på at udvikle en forsknings- og interventionstilgang, den såkaldte Odense Group Approach (OGA). Ud fra erkendelsen at adfærden ikke ændres alene gennem individuelle kognitive beslutninger, men især gennem emotionelle og eksistentielle oplevelser mellem mennesker, udvikles en tilgang, som fokuserer på interaktionen. Interaktion, især i sundhedsvidenskab, er altid bestemt af intra- og interpersonelle relationer mellem subjekter og dens omverden.

Odense Group Approach skal i 2010 formuleres for at forklare psykologiske og sociale processer og mekanismer i sundhedsrelaterede interventioner. Fra 2011 skal denne tilgang bruges til at igangsætte, operationalisere og evaluere interventioner.

I perioden 2010-2014 vil gruppen bestræbe sig på at formidle forskningsresultaterne peer reviewed, formulere forskningsprojekter og opbygge internationale netværk til forbedring af forskningsgruppens viden. Gruppens bestræber sig på ved hjælp bl.a. af ekstern finansiering at opnå en kontinuerlig bemanning med mindst fire seniorforskere og 4-5 ph.d.-studerende.

3. Ph.d.-projekter

Igangværende ph.d. projekter i forskningsgruppen:

Kristoffer Henriksen: *Innovative strategier til bæredygtig talentudvikling/ eng. Talent de-*

velopment environments in sport – a psychological perspective. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Kirsten Kaya Roessler. Forsvaret den 20.5.2010.

Thomas Bredahl : *Hvilke psykologiske parametre er, i forbindelse med interventioner som "Motion som Medicin", centrale for at fastholde individet i en fysisk aktiv livsstil?* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Kirsten Kaya Roessler. Forsvaret den 24.6.2010.

Pernille Andreassen: *Integrating Change: An anthropological Study of the Experience of Behavioural Change among Families with Overweight Children.* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Kirsten Kaya Roessler.

Jeanette Lemche: *Fremtidens hospitalsarkitektur.* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Kirsten Kaya Roessler. Erhvervs ph.d. projekt.

Randi Bilberg: *Sammenhængen mellem patienters angst og bekymring, den patientoplevede kvalitet og effekt af behandlingen.* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Kirsten Kaya Roessler. Samarbejdsprojekt med Kolding sygehus og prof. Søren Overgaard, OUH.

4. Forskningsprojekter

Motion og Emotion. Effekten af aerob holdtræning og gruppesamtaler på livskvalitet, glukoseomsætning og kropssammensætning ved PCOS – et pilotstudie. Samarbejdsprojekt med Odense Universitetshospital (OUH). Projektets varighed 1.3.2010-28.2.2011.
Kontaktperson: Kaya Roessler

VIMS- Virksomhedstilpasset intervention med Intelligent Motion mod Smerter i nakke-skulder regionen. Samarbejde med det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA). Start: 1.7. 2008. Kontaktpersoner: Thomas Bredahl og Kaya Roessler.

Tilpasset idræt og bevægelse, herunder idræt for sindslidende og børn med funktionsnedsættelser (ICF-diagnoser) og anderledes kroppe. Start 1.5.2010. Kontaktperson: Ejgil Jespersen.

Danske idrætsudøveres trivsel, en undersøgelse af voksne idrætsudøveres oplevelser og erfaringer indenfor den organiserede idræt. Undersøgelsen har til hensigt at belyse, hvilke faktorer der i særlig grad hæmmer henholdsvis fremmer udøveres trivsel. Start 1.12.2009.
Kontaktperson: Jan Toftegaard Støckel.

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. Roessler, K.K. (2010). *Exercise treatment for drug abuse - a Danish pilot study. Scand J of Public Health*. Scandinavian Journal of Public Health, 2010, vol 38, 664-669
2. Henriksen, K., Stambulova, N. & Roessler, K.K. (2010). *Holistic Approach to Athletic Talent Development Environments: A Successful Sailing Milieu*. *Psychology of Sport and Exercise* 11, 212-22.
3. Andersen, L.L. ; Zebis, M.K. ; Pedersen, M.T. ; Roessler, K.K. ; Andersen, C.H. ; Pedersen, M.M.; Feveile, H. ; Mortensen, O.T. ; Sjøgaard, G. (2010). *Protocol for Work place adjusted Intelligent physical exercise reducing Musculoskeletal pain in Shoulder and neck (VIMS): a cluster randomized controlled trial*. *BMC Musculoskeletal Disorders*, vol. 11, nr. 173, 5. August.
4. Myburgh, C., Roessler, K.K., Holst, A.L. & Hartvigsen, J. (2010). *Neck pain and anxiety do not always go together*. *Chiropractic & Osteopathy* 18:6, doi:10.1186/1746-1340-18-6.
5. Støckel, J. T. (2010). *Parental-, socio-, and cultural- factors associated with adolescents' sports participation in 4 Danish municipalities : Sports participation in adolescents*. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports Online*. 2010 .
6. Støckel, J. T. (2010). *Risks and opportunities of sexual exploitation in the Danish sports club system*, Unisef publication, in press.
7. Roessler, K.K. & Ibsen, B. (2009). *Exercise on Prescription. A Danish study on the effect of physical activity and nutrition counseling in type-2 diabetes, dyslipidemia, and hypertension patients*. *Journal of Public Health* 17:3, 187-193.
8. Jespersen, E. & McNamee, M. (2009). *Ethics, dis/ability and sports*. Routledge.
9. Bredahl, Thomas V G ; Puggaard, Lis ; Roessler, Kirsten K. (2008). *Exercise on Prescription. Effect of attendance on participants' psychological factors in a Danish version of Exercise on Prescription: a study protocol*. I: *BMC Health Services Research*, vol. 8, England. s. 139.

6. Forskningsnetværk og samarbejdspartnere

- University of Strathclyde, UK (Prof. Nanette Mutrie).
- Universität Kiel (Prof. Manfred Wegner), Universität Hamburg (Prof.Dr.med. Klaus-Michael Braumann).
- Asklepios Klinik Tiefenbrunn (Prof.Dr.med. Ullrich Streeck).
- Odense Universitetshospital, OUH (Overlæge Marianne Andersen, Overlæge Pernille Ravn, Professor Søren Overgaard).
- Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, NFA.

7. Oversigt over medarbejdere

Kirsten Kaya Roessler, cand.psych., ph.d., lektor, forskningsgruppeleder.

Jan Toftegaard, cand.scient., ph.d., lektor.

Ejgil Jespersen, cand.psych., studiektor.

Kristoffer Henriksen, cand.psych., ph.d., postdoc.

Thomas Gjelstrup Bredahl, cand.scient., ph.d., postdoc.

Pernille Andreassen, cand.mag., ph.d.-studerende.

Randi Bilberg, cand.scient.san., ph.d.-studerende.

Jeanette Lemche, cand.scient.san., ph.d.-studerende.

Talentudvikling og ekspertise i sport (TES)

Forskningsgruppeleder: Mette Krogh Christensen

1. Forskningsområder

- Ekspertise, læreprocesser og personlige relationer i eliteidræt.
- Psykologiske, sociale og kulturelle aspekter af talentudvikling i eliteidræt.
- Eliteidrætsmiljøers konstruktion og betydning.
- Beskrivelser af specialiseret kropsbevidsthed på eliteniveau.

2. Forskningsstrategi

Forskningsgruppen blev etableret i oktober 2009 i forbindelse med en bevilling på 5,3 mio. kr. fra Det Frie Forskningsråd / Kultur og kommunikation til forskningsprojektet ”Fra talent til ekspert” v. Mette Krogh Christensen.

Forskningsgruppens formål er at skabe ny viden om relationelle læreprocesser i talentfulde praksismiljøer, der har kropslig færdighedsudøvelse som omdrejningspunkt. Gruppens fokus er på eliteidrætsmiljøer, og der anlægges flere teoretiske perspektiver på betydningen af relationer og sociale miljøer i eliteidrætten, bl.a. kropsfænomenologiske, psykologiske, sociologiske og læringsteoretiske.

Talenter og deres læremestre ansues som aktører i en multidimensionel eliteidrætstilværelse, der er præget af komplekse læreprocesser. Derfor er følgende centrale forsknings-spørgsmål omdrejningspunkter for gruppens forskningsområde:

- Hvilken betydning har det sociale miljø for talentfulde eliteidrætsudøveres socialisering, læring og udvikling af ekspertise i eliteidræt?
- Hvilken betydning har det sociale miljø for eliteidrætstræneres socialisering og udvikling af ekspertise inden for talentidentifikation og -udvikling?
- Hvordan skabes succesfulde eliteidrætsmiljøer?
- Hvad kendetegner udviklingen af specialiseret kropsbevidsthed i forskellige eliteidrætsmiljøer?

Nyere international forskning inden for talentudvikling og ekspertise i sport har vist, at mere nuancerede psykologiske og især sociale og kulturelle faktorer spiller en endog væsentlig rolle for et talents udvikling. Forskningsgruppens strategi er at knytte an til denne udvikling i forskningen i talentudvikling og ekspertise i sport, og bidrage med ny viden inden for en mere kontekstorienteret forståelse af problematikker vedrørende talentudvikling og ekspertise i sport.

Det er forskningsgruppens mål at

- oparbejde en stærk teoretisk forankring i tilgangen til empiriske studier og analyser af talentudvikling og ekspertise i sport.
- skabe ny og efterspurgt videnskabelig viden om det sociale miljøes betydning i eliteidrætten på baggrund af kvalitative empiriske studier af ”høj kvalitet”.
- skrive artikler i fællesskab (minimum to fra gruppen skal være forfattere på hver artikel).
- formidle gruppens forskningsresultater i internationale tidsskrifter og ved internationale kongresser.
- etablere en stærk og kontinuerlig forskningsgruppe (ca. 7 medlemmer, hvoraf mindst 3 er fastansatte VIP’ere i adjunkt- eller lektorstillinger og mindst 3 er ph.d.-studerende).
- udvide forskningen i talentudvikling til ekspertmiljøer uden for sporten.

Det er desuden et mål, at resultaterne af gruppens studier skal være med til at præge den danske eliteidræts forståelse af relationer mellem udøvere og trænere og de miljøer, som disse relationer udspiller sig i. Dette skal ske gennem etablering af en baggrundsgruppe for projektet ”Fra talent til ekspert”, samt gennem publikation af artikler og deltagelse i elitesportens uddannelses- og udviklingsmæssige fora.

3. Ph.d.-projekter

Gennemførte og igangværende ph.d.-projekter i gruppen:

Kristoffer Henriksen: *Innovative strategier til bæredygtig talentudvikling/Talent development environments in sport – a psychological perspective*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Kirsten Kaya Roessler. Forsvaret den 20. maj 2010.

Ole Lund: *Hvordan foregår mesterlære i elitesport? Dybdegående casestudier af relationen mellem betydningsfulde ’læremestre’ og fire eliteatleter i verdensklasse*. Hovedvejleder: lektor, ph.d. Mette Krogh Christensen.

Carsten Hvid Larsen: *Sport – life balance. Et casestudie om relationelle læreprocesser og ’life-skills’ i talentfulde praksismiljøer med relationen mellem ungdomsuddannelse og eliteidræt som omdrejningspunkt*. Hovedvejleder: lektor, ph.d. Mette Krogh Christensen.

4. Forskningsprojekter i udvalgt

Fodboldtalenter på vej (start: januar 2007, slut: marts 2010). Projektet undersøger sociale og psykologiske faktoreres betydning for talentudvikling og karriereforløb hos unge mandlige danske elitefodboldspillere i alderen 15-21 år. Projektet har indtil videre resul-

teret i tre internationale peer-reviewede artikler og tre danske artikler. Kontaktperson: Mette Krogh Christensen.

Sport – life balance (start april 2010). Et casestudie om relationelle læreprocesser og 'life-skills' i talentfulde praksismiljøer med relationen mellem ungdomsuddannelse og eliteidræt som omdrejningspunkt. Der søges bl.a. viden om vejlederens rolle i unge talenters kombination af ungdomsuddannelse og eliteidræt og om effekten af gruppesamtaler med fokus på life-skills m.h.p. at skabe balance mellem uddannelse og eliteidræt. Kontaktperson: Carsten Hvid Larsen.

Forskningsprojektet "*Fra talent til ekspert*" (2009-2012), som har fem delprojekter:

1. *Hvordan foregår mesterlære i elitesport?* (start: september 2009). Dybdegående casestudier af relationen mellem betydningsfulde 'læremestre' og fire eliteatleter i verdensklasse fra fire forskellige typer sportsgrene. Formålet med projektet er at forklare og forstå, hvordan mesterlære indgår i udøvernes sportslige udviklingsproces. Kontaktperson: Ole Lund.
2. *Hvad kendetegner en god specialiseringsproces?* (start: oktober 2009). Projektet er en kvalitativ interviewundersøgelse blandt 17 danske eliteatleter. Formålet med projektet er at opnå et overblik over og indblik i relationers betydning for eliteatleters specialiseringsprocesser med henblik på udpegning af væsensforskelle og nøglepunkter i disse processer. Kontaktperson: Louise Kamuk Storm.
3. *Hvordan udvikler trænere deres personlige stil?* (start april 2010). Projektet er en kvalitativ undersøgelse af biografiske læreprocesser hos 20 elitetrænere. Undersøgelsen skal resultere i en 'typologisering' af trænerroller, læringsstile og deres bagvedliggende (pædagogiske) filosofier med henblik på at forstå og forklare træner ekspertise i et biografisk perspektiv og udvikle eliteidrætstræneruddannelserne i Danmark. Kontaktperson: Mette Krogh Christensen.
4. *Hvordan lærer atleter at "lytte" med kroppen?* (start januar 2010). Projektet undersøger, hvordan kropsbevidsthed trænes og videreudvikles i læringsprocessen og udviklingen fra talent til idrætselite. Empirien skabes på baggrund af observationer og interviews med seks atleter. Resultaterne forventes at bidrage til forståelse af kropsbevidsthed set i et fænomenologisk perspektiv samt med specifikke eliteidrætsrelaterede beskrivelser af, hvordan bevægelsesimitation og -innovation foregår. Kontaktperson: Susanne Ravn.
5. *Hvordan skabes elitesportsmiljøer i verdensklasse?* (start juni 2010). Dette projekt består af to undersøgelser. 1) Forundersøgelsen identificerer centrale forskelle mellem et mindre succesrigt talentudviklingsmiljø og tidligere beskrevne meget succesfulde miljøer. 2) Interventionsstudiet består af miljøets deltagelse i et sportspsykologisk udviklingsforløb, hvor selve forløbet og deltagernes oplevelser af forløbet beskrives som en case. Kontaktperson: Kristoffer Henriksen.

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. *Situated learning in youth elite football: A Danish case study among talented male under-18 football players.* / Christensen, Mette Krogh; Laursen, Dan Nørgaard; Sørensen, Jan Kahr. I: Physical Education and Sport Pedagogy. 2010 (in press).
2. *Successful talent development in track and field : Considering the role of environment.* / Henriksen, Kristoffer ; Stambulova, Natalia ; Roessler, Kirsten Kaya. I: Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports. 2010.
3. *Sensing Movement, Living Spaces : An investigation of movement based on the lived experience of 13 professional dancers.* / Ravn, Susanne. Saarbrücken: Verlag Dr. Müller, 2010. 293 s.
4. *An Eye for Talent : Talent Identification and Practical Sense of Top-level Soccer Coaches.* / Christensen, Mette Krogh. I: Sociology of Sport Journal. 2009 ; vol. 26, s. 365-382.
5. *Holistic Approach To Athletic Talent Development Environments : A Successful Sailing Milieu.* / Henriksen, Kristoffer ; Stambulova, Natalia ; Roessler, Kirsten Kaya. I: Psychology of Sport and Exercise. 2009.
6. *Sport or school? Dreams and dilemmas for talented young Danish football players.* / Christensen, Mette Krogh ; Kahr Sørensen, Jan. I: European Physical Education Review. 2009 ; vol. 5, nr. 1, s. 115-133.
7. *Perceiving subjectivity in bodily movement: the case of dancers.* / Legrand, Do-rothée ; Ravn, Susanne. I: Phenomenology and the Cognitive Sciences. 2009 ; vol. 8, s. 389-408.
8. *Træneren som coach : En praktisk guide til coaching i sport.* / Hansen, Jakob ; Henriksen, Kristoffer. 1 udg. Danmark : Dansk Psykologisk Forlag, 2009. 187 s.
9. *Unge fodboldtalenters veje mod toppen : evolutionær eller strategisk talentudvikling?* / Christensen, Mette Krogh ; Pedersen, Michael S. ; Mortensen, Christian S.. I: Idrætshistorisk årbog. 2008 ; s. 135-148.
10. *Inspiration til talentudvikling : Et psykologisk perspektiv.* / Henriksen, Kristoffer (red). Odense : Syddansk Universitetsforlag, 2008. 255 s.

6. Forskningsnetværk og samarbejdspartnere

Institut for Idræt, Københavns Universitet.

- Samarbejde med lektor Anne Marie Elbe og ph.d.-studerende Karin Moesch om projektet ”Hvad kendetegner en god specialiseringsproces?”

Sektionen for samfund og sundhed. Högskolan i Halmstad.

- Samarbejde med professor Natalia Stambulova om projektet , ”Hvordan skabes elite-sportsmiljøer i verdensklasse?”

Centre de Recherche en Epistémologie Appliquée, Paris.

- Samarbejde med Chercheur CNRS Dorothée Legrand om projektet, ”Hvordan lærer atleter at ”lytte” med kroppen?”

Department of Sport, Health and Exercise Science, University of Hull.

- Samarbejde med ph.d. Paul Potrac om projektet, ” Hvordan udvikler trænere deres personlige stil? ”

Institut for Idræt, Aarhus Universitet, ESAA (elite sport akademi Århus) og Falkonergårdens Gymnasium.

- Samarbejde om projektet ”Sport – life balance”.

Baggrundsgruppen for ”Fra talent til ekspert” med deltagere fra:

- Danfoss
- DIF
- Team Danmark
- Det Kgl. Teater, Balletskolen
- Institut for Filosofi og Idéhistorie, Aarhus Universitet
- Dansk Boldspil Union

7. Oversigt over medarbejdere

Mette Krogh Christensen, ph.d., lektor, forskningsgruppeleder.

Susanne Ravn, ph.d., studielektor.

Kristoffer Henriksen, cand.psych., ph.d., postdoc.

Carsten Hvid Larsen, cand.scient., ph.d.-studerende.

Ole Lund, cand.scient., ph.d.-studerende.

Louise Kamuk Storm, cand.scient., videnskabelig assistent.

Idræt, læring og aktivitetsudvikling

Forskningsgruppeleder: Lars Elbæk

1. Forskningsområder

- Pædagogiske og didaktiske genstandsfelter i relation til idrætsundervisning.
- Forskningsbaseret udviklingsarbejde i idrætsundervisning.
- Forskning og udvikling i forhold til inklusion og tilpasset idræt.
- Innovation og udvikling af aktivitets- og bevægelsesformer.

2. Forskningsstrategi

Gruppens forsknings- og udviklingsarbejde er overvejende knyttet til medlemmernes respektive aktivitets- og undervisningsområder inden for praksisidræt og bevægelse.

Der er et metodeslægtskab, som – udover kobling mellem praksis og teori – samler sig om praksisforskning, fortrinsvis med afsæt i kvalitative metoder i form af interviews, videoobservationer og metoder knyttet til aktions- og interventionsforskning.

Konkret fokuseres der i forskningen på:

- Specifikke undervisnings- og aktivitetsområder herunder udvikling af indhold og form, hvor undervisning og aktiviteter tager udgangspunkt i deltagernes forudsætninger og behov.
- Undervisning, udvikling og forskning bygger på kobling mellem teori og praksis som grundlag for kvalitet i de uddannelser og aktiviteter, der arbejdes med og forskes i.

Det er gruppens mål at være med til at præge dansk idrætsundervisning i alle uddannelsessammenhænge samt at fremme en inkluderende idrætsdidaktik i det danske skole- og uddannelsessystem.

Gruppens forskning fokuserer på arbejde med innovation af idræt og bevægelse i relation til undervisning og udvikling af bevægelsesaktiviteter.

Med henblik på udveksling af viden og kunnen er det målet, at der kan etableres og drages gavn af et tættere samarbejde med virksomheder, der arbejder med krop og bevægelse.

Forskningsgruppen vil i de kommende år fokusere på følgende:

1. Aktivitets- og kvalitetsudvikling inden for idræt og bevægelse med henblik på forskellige kontekster, målgrupper og formål. Herunder interventionsstudier, evalu-

ering af projekter og analyser af aktivitetsformer med sigte på afdækning af 'best practice' og udvikling af 'next practice' i forhold til bevægelseskvalitet, sikkerhed og effekt.

2. Idé- og bevægelsesudvikling samt innovation i forhold til leg, idræt og bevægelse i samarbejde med eksterne partnere.
3. Udformning af en samlet projektansøgning, der omfatter et antal ph.d.-studier.
4. At arbejde på udgivelse af peer-reviewed artikler i videnskabelige tidsskrifter – såvel danske som internationale.
5. At fremme en peer-reviewed formidlingsform, hvor idrættens mimetiske og orale kulturer i højere grad er fremherskende. Eksempelvis gennem en højere grad af videobrug.

3. Ph.d.-projekter

Susanne Ravn: *Sensing movement, living spaces. An investigation of movement based on the lived experiences of 13 professional dancers.* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Helle Ploug Hansen, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet. Forsvaret den 16. december 2008.

Søren Andkjær: *Friluftsliv i Danmark – unges deltagelse i organiseret friluftsliv set i kulturelt perspektiv.* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Per Jørgensen. Forsvaret den 31. oktober 2008.

Lars Elbæk: *Læring ved intervention med informations- og kommunikationsteknologi i uddannelse af idrætslærere.* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Per Jørgensen.

Jesper von Seelen: *Praksis, læring og kvalitet i idrætstimerne i den danske folkeskoles 7.-9. klasse.* Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Mette Krogh Christensen.

4. Forskningsprojekter

Friluftsliv i Danmark – krop, natur og sikkerhed. Risiko og sikkerhed i forbindelse med friluftsliv. Ved hjælp af kulturanalyse, læringsteorier samt teorier om risiko og risikohåndtering undersøges sikkerhedsforholdene ved friluftsliv i det kystnære område i Danmark med henblik på udvikling og implementering af en strategi for optimering af sikkerhed ved deltagelse i aktivt friluftsliv. Kontaktperson: Søren Andkjær.

Undervisning og læringsmodeller i forhold til anvendelse af digitale læremidler i idræt. Intervention med digitale læremidler og problem- og gruppebaserede undervisningsformer i uddannelse af idrætslærere gennemført med anvendelse af aktionsforskningsmetoder. Data fra studiet analyseres i forhold til læringsteorier og ud fra et kulturhistorisk perspektiv. Kontaktperson: Lars Elbæk.

Erhvervsinnovation inden for krop og bevægelse i projektet "Leg og Læring – kids n' tweens lifestyle". Projektet gennemføres inden for rammen af industriel forskning.

Kontaktperson: Lars Elbæk.

Bevægelseskommunikation, ekspressive aktiviteter og undervisning. Projektet undersøger praksisudvikling, innovation og begrebsudvikling indenfor 'seduktiv' pædagogik og ekspressiv idræt. Kontaktperson: Johan Borghäll.

Uddannelses- og forskningsinitiativ vedr. tilpasset idræt og bevægelse for personer med handicap. Forskningsinitiativet tager sigte på personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Initiativet er fænomenologisk, sundhedsfaglig og pædagogisk orienteret. Kontaktperson: Ejgil Jespersen.

Team-bold. En ny approach i boldspilundervisning, hvor der arbejdes med og forskes i den overordnede tilgang; "teaching games for understanding", teambold og systemisk boldspilundervisning. Kontaktpersoner: Torben Hansen og Christian Engel.

Sammenhænge mellem fysisk aktivitet/idræt og kognitive funktioner, kropslig læring; hvordan bliver man god til 'noget med kroppe'. Kontaktperson: Kurt Lüders.

Praksis, læring og kvalitet i idrætstimerne. Et ph.d.-projekt der undersøger: 1. Hvad er god kvalitet i idrætstimerne? 2. Hvad er de væsentligste barrierer for at opnå idrætstimer af høj kvalitet? 3. Hvordan påvirkes idrætstimernes kvalitet, når der indføres prøve i faget? Se mere på www.idrætifolkeskolen.dk. Kontaktperson: Jesper von Seelen.

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. *Outdoor education in New Zealand: A comparative and cultural perspective.* / Andkjær, Søren: Outdoor education research and theory: critical reflections, new directions : *Conference proceedings. La Trobe University, Bendigo, Victoria* : La Trobe University, 2009. 14 s.
2. *Friluftsliv - natur, samfund og pædagogik.* / Andkjær, Søren ; Bentsen, Peter ; Ejbye-Ernst, Niels. 1 udg. København : Munksgaard Forlag, 2009. 218 s.
3. *Kropssproget.* / Borghäll, Johan. 1 udg. Odense : DR Multimedie og Syddansk Universitetsforlag, 2007. 78 s.
4. *PE Teacher Education: Learning by Expanding in Apparatus Gymnastics Using ICT.* / Elbæk, Lars. I: *What's going on in the gym? : Learning, teaching and research in physical education.* / red. P. Jørgensen ; N. Vogensen. København : Forlaget Underskoven, 2004. s. 274-287.

5. *Ethics, Dis/ability and Sports.* / Jespersen, Ejgil (Udgiver) ; McNamee, Mike (Udgiver). Oxford : Routledge, 2009. 190 s. (Sport Studies / Ethics).
6. *Tavs viden – et begreb om kropslig medvidende og det ufuldstændige I kundskaben.* Ejgil Jespersen, I: Krop og kompetence, red. Mette Krogh Christensen og Gitte Wichmann. København: FADL's forlag, 2004.
7. *Ballgame teaching - the Scandinavian way.* / Halling, Anders ; Engell, Christian ; Hansen, Torben. I: *International Journal of Eastern Sports & Physical Education.* 2008 ; vol. 6, nr. 1, oktober 2008. s. 231–254.
- 8 *Læreprocesser gennem struktureret refleksion.* / Engell, Christian ; Hansen, Torben. I: BALLSPILL OVER GRENSER : skandinaviske tilnærminger til læring og udvikling. / red. Lars Tore Ronglan ; Anders Halling ; Gunnar Teng. Bd. 1 1. udg. Oslo : Akilles forlag, 2009. s. 71-91.

6. Forskningsnetværk

Gruppen samarbejder med en række nordiske uddannelses- og forskningsmiljøer inden for boldspil, friluftsliv og redskabsgymnastik samt tilpasset fysisk aktivitet.

- Gymnastik och Idrottshögskolan i Stockholm.
- Göteborg Universitet.
- Høgskolen i Halmstad.
- Høgskolen i Telemark, Bø.
- Iceland University of Education.
- Institut for Idræt, Københavns Universitet.
- Institut for Idræt, Århus Universitet.
- KOSMOS, Nationalt videncenter for Sundhed, Kost og Motion.
- Linnéuniversitet i Växjö og Kalmar.
- Malmö högskola.
- Norges Idrettshøgskole.
- University of Jyväskylä.
- Örebro Universitet.

7. Oversigt over medarbejdere

Lars Elbæk, cand.scient., studielektor, ph.d.-studerende, forskningsgruppeleder.

Søren Andkjær, cand.scient., ph.d., studielektor.

Johan Borghäll, gymnastikdirektør, studielektor.

Ejgil Jespersen, cand.psych., ph.d.-kvalificeret, studielektor.

Jesper von Seelen, cand.scient., ph.d.-studerende.

Torben Hansen, cand.scient., studieadjunkt.

Christian Engell, cand.scient., videnskabelig assistent.

Mads Hovgaard, cand.scient., videnskabelig assistent.

Kurt Lüders, cand.pæd.psych., ekstern lektor.

Rum og bevægelse

Forskningsgruppeleder: Jens Troelsen

1. Forskningsområder

- Byrums indvirkning på fysisk aktivitet, sundhed og trivsel.
- Naturmiljøers betydninger for oplevelse, aktivitet og læring.
- Idræts- og legefaciliteters indflydelse på aktivitetsformer og -deltagelse.
- Strukturel forebyggelse af fysisk inaktivitet.

2. Forskningsstrategi

Forskningsgruppen blev etableret i januar 2006 og reorganiseret i januar 2010 med visionen om at udvikle forskningsbaseret viden om det fysiske rums betydning for bevægelse.

Det er gruppens formål på højt videnskabeligt niveau

- at gennemføre tværvideenskabelige studier af fysiske miljøer for leg, idræt, friluftsliv og fysisk aktivitet trianguleret af sociologiske, antropologiske, psykologiske, epidemiologiske og kulturanalytiske teorier og metoder.
- at videreudvikle teorier og analysemodeller til en mere nuanceret forståelse af sammenhænge mellem rum og bevægelse.
- at videreudvikle metoder til indsamling af viden om sammenhænge mellem rum og bevægelse.
- at skabe anvendelsesorienteret viden, der kan kvalificere internationale og nationale partnere i arbejdet på at etablere mere aktiverende rum for leg, idræt, friluftsliv samt rekreativ og transportrelateret fysisk aktivitet.
- at videndele og være sparringspartner i forebyggelsen af fysisk inaktivitet.
- at bidrage med vejledning og uddannelse af sundhedsprofessionelle, der beskæftiger sig med rum og bevægelse.

Visionen for forskningsgruppen er at markere sig internationalt med forskningsresultater publiceret i højt estimerede tidsskrifter og engelsksprogede bøger. Samtidig vil gruppen fortsat initiere og gennemføre større studier, der fastholder og gradvis udbygger antallet af gruppemedlemmer, så forskningsgruppen Rum og Bevægelse fremadrettet spiller en central rolle i det nationale og internationale forskningsfelt.

3. Ph.d.-projekter

Søren Andkjær: *Friluftsliv i Danmark - Unges deltagelse i organiseret friluftsliv set i kulturelt perspektiv*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Per Jørgensen. Forsvaret den 31.10. 2008

Klaus Eskelund: *Urbanisering og fysisk aktivitet*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jørn Hansen.

Jens Høyer-Kruse: *Kommunal planlægning af idrætsfaciliteter*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jørn Hansen.

Jakob Haahr: *Begrænsninger og muligheder for friluftsliv*. Hovedvejleder: Lektor, dr. phil.habil. Henning Eichberg.

Lars Breum Skov Christiansen. *Omgivelsernes betydning for fysisk aktivitet*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jens Troelsen.

Mette Toftager: *Betydning af de fysiske rammer for fysisk aktivitetsniveau i skole og lokalmiljø blandt 11-15årige børn - et helhedsorienteret interventionsstudie*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jens Troelsen.

Charlotte Demant Klinker: *Når byen bevæger børn. Børns bevægelsesmønstre og fysiske aktivitetsniveau i deres lokalområde målt med GPS og accelerometer: Evaluering af et områdeløft*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jens Troelsen.

Thomas Madsen: *Bikeability. En undersøgelse af omgivelsernes betydning for cykling baseret på GIS og GPS analyser*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jens Troelsen.

Else Olesen: *En antropologisk undersøgelse af børn, bevægelse og fysiske omgivelser*. Hovedvejleder: Lektor, ph.d. Jens Troelsen.

Lise Specht Petersen: *Legens fysiske rum – legemiljøets betydning for leg og bevægelse*. Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

4. Forskningsprojekter

School yards, Playspot, Active transport, Club fitness and Environment (SPACE) (januar 2009-december 2013). Projektet er et interventionsstudie, der undersøger fysiske og organisatoriske rammers betydning for fysisk aktivitet blandt 11-15-årige. Ca. 1.350 unge fordelt på 14 skoler indgår i projektet, hvor der gennemføres observationsstudier, objektive og subjektive målinger samt foretages proces- og sundhedsøkonomiske analyser. Kontaktperson: Jens Troelsen.

Når Byen Bevæger Børn (NBBB) (januar 2009 – december 2013). Projektet er et interventionsstudie, der belyser effekten af et områdeløft på 11-15-årige børns fysiske aktivitetsniveau og bevægelsesmønstre i og omkring Haraldsgadeparken i København. Ca. 550 elever deltager fordelt på tre skoler. Eleverne udfylder et spørgeskema og logbog samt bærer i syv dage accelerometer og GPS. Kontaktpersoner: Charlotte Demant Klinker og Jasper Schipperijn.

Improving Infrastructures for Leisure-Time Physical Activity in the Local Arena (IMPALA) (januar 2009 – januar 2011). Projektet har som del af et større EU-projekt til formål at undersøge og kortlægge, hvilke nationale strategier, politikker og procedurer, der anvendes for at udvikle rammer til rekreativ fysisk aktivitet. Forenet med de øvrige 11 landes viden muliggøres en fælles udvikling af et planlægningsværktøj for forbedrede fysiske rammer for fysisk aktivitet. Kontaktperson: Mette Toftager.

Idrætsfaciliteter i danske kommuner (februar 2009 – februar 2012). Projektet er en undersøgelse i fire danske kommuner (Ringsted, Slagelse, Høje-Taastrup og Syddjurs), hvor alle idrætsfaciliteter bliver kortlagt. Idrætsdeltagelsen hos børn og voksne i kommunerne bliver ligeledes kortlagt for at belyse sammenhænge med placeringen og funktionaliteten af de lokale idrætsfaciliteter. Kontaktperson: Jens Høyer-Kruse.

Bikeability: Cities for zero emission transport and public health (januar 2010 – december 2013). Projektet er en del af et større projekt, der i samarbejde med Aalborg Universitet og Københavns Universitet undersøger potentialer og barrierer for cykling som transportform. På baggrund af GIS-analyser, GPS-målinger og kortlægning af rutevalg udvikles et bikeability-indeks for de forskellige områders egnethed for cykling som transportform. Kontaktperson: Thomas Madsen.

Drøn på skolegården (september 2010 – december 2013). Projektet er et interventionsstudie, hvor 6-8 skolegårdsområder undersøges i forhold til at skabe aktivitet i skoletid og uden for skoletid. Før og efter en fysisk opkvalificering af skolens udearealer undersøges udvalgte klasser med GPS, accelerometer og pulsmåler for registrering af bevægelsesmønstre og aktiviteters intensitet. Kontaktperson: Jasper Schipperijn.

International Physical Activity and Environment Network Study (IPEN) (marts 2011 – december 2012). Projektet er som del af et internationalt forskningsprojekt en national undersøgelse af udvalgte byområders muligheder og barrierer for rekreativ og transportrelateret fysisk aktivitet. 600 borgere udfylder spørgeskema, hvoraf 300 bærer accelerometer i kortlægning af sammenhænge mellem fysisk aktivitet og områdets beskaffenhed. Kontaktperson: Lars Breum Skov Christiansen.

TRYG i naturen - Risiko og sikkerhed i forbindelse med friluftsliv (oktober 2010 – oktober 2012). I projektet analyseres sikkerhedsforholdene for friluftsliv i det kystnære område med inddragelse af såvel kvantitative som kvalitative metoder. Undersøgelsen har til formål at øge den forskningsmæssige viden om sikkerhed og risiko ved friluftsliv samt udforme konkrete anbefalinger til udvikling og implementering af fremtidige strategier på området. Kontaktperson: Søren Andkjær.

DGI byens projekt Go-Active på Vesterbro (juli 2009 - juli 2012). Projektet er et model- og interventionsprojekt, som skal indsamle erfaringer med at forbedre det fysiske aktivitetsniveau og trivselen blandt børn og unge på Vesterbro (København) med særlig fokus på de socialt udsatte børn gennem øget tilgængelighed til fysisk aktivitet og fællesskab. Kontaktpersoner: Lise Specht Petersen og Jan Toftegaard Støckel.

En god omvej. Bevægelse i lokalområdet (oktober 2010 – december 2012). Projektet er en undersøgelse af syv lokalområder, hvor der igangsættes interventioner op til 2 mio. kr. med henblik på at aktivere lokalbefolkningen (støttet af Realdania og Lokale- og Anlægsfonden). Der foretages før- og eftermålinger baseret på spørgeskemadata, observation og procesanalyse. Kontaktperson: Jens Troelsen

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. Troelsen, J. (red.) (2010): *Bevægende Rammer. Antologi om omgivelsernes betydning for fysisk aktivitet og sundhed*. Syddansk Universitetsforlag, 179 sider.
2. Schipperijn, J., Toftager, M et. al. (2010) *Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey*. Landscape and Urban Planning. 2010 ; vol. 95, s. 130-137
3. Schipperijn, J. et. al. (2010) *Influences on the use of urban green space - a case study in Odense, Denmark*. Urban Forestry & Urban Greening. 2010 ; vol. 9, nr. 1, s. 25-32.
4. Rafoss, K., Troelsen, J. (2010) *Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries*, Sport in Society, Volume 13, Issue 4, s. 643 – 656
5. Bentsen, P., Andkjær, S., Ejbye-Ernst, N. (2009) *Friluftsliv. Natur, Samfund og Pædagogik*, Munksgaard, 218 sider
6. Høyer-Kruse, J. (2009): *Undersøgelse af idrætsfaciliteter i Ringsted kommune, Del 1-3*. Syddansk Universitet
7. Breum, L. , Troelsen, J. (2009) *Bevægelsesmuligheder i Kolding By 2008*. Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet, Movements; 2009:2. 93 s.
8. Petersen, L. S., Ibsen, B. (2009) *København - en by i bevægelse*. Center for Forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet, Movements; 197 s.
9. Troelsen, J., Roessler, K. K., Nielsen, G., & Toftager, M. (2008) *De bolignære områders*

- betydning for sundhed*, Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet, Odense.
10. Eskelund, K. (2005) *Idræt og byplanlægning - med København som case*. I: Idræthistorisk årbog. 2005; nr. 20. årg. 2004, s. 181-198.

6. Forskningsnetværk og samarbejdspartnere

Forskningsnetværk:

- International Physical Activity and Environment Network.
- Active Living Research, James F. Sallis, State University of San Diego.
- IMPALA, Alfred Rütten, Erlangen Universitat.
- Council of Environment and Physical Activity, ISPAH
<http://www.ispah.org/ispahcouncils>
- Physical Activity Location Measurement System (PALMS)
<http://ucsd-palms-project.wikispaces.com>
- GPS Health Research Network (GPS-HRN)
<http://gps-hrn.org>
- Bikeability International Research Network .
- Netverket Nordisk Friluftsliv (under Nordplus).

Samarbejdspartnere:

Realdania Fonden, TrygFonden, Lokale- og Anlegsfonden, Nordea Danmark Fonden, Dansk Sundhedsinstitut, Idrettens Analyseinstitut, Center for Idret og Arkitektur, Tryg-Fondens Forebyggelsescenter, Kraftens Bekampelse, Vejdirektoratet, Dansk Skoleidret, Dansk Cyklist Forbund, Friluftsradet, Region Syddanmark, DGI byen, Konsortiet for Fremtidens Idrets- og Legelandskaber v/Mandag Morgen, Gerlev Legepark.

Forskningsgruppen samarbejder med og udforer projekter i mere end 14 kommuner.

7. Oversigt over medarbejdere

Jens Troelsen, cand.scient., ph.d., lektor, forskningsgruppeleder.

Søren Andkjær, cand.mag., ph.d., lektor.

Jasper Schipperijn , M.sc., ph.d., adjunkt.

Klaus Eskelund, cand.scient., ph.d.-studerende.

Jakob Haahr, cand.mag., ph.d.-studerende.

Charlotte Demant Klinker, cand.scient.san.publ., ph.d.-studerende.

Jens Høyer-Kruse, cand.scient., ph.d.-studerende.

Mette Toftager, cand.scient.san.publ., ph.d.-studerende.

Lars Breum Skov Christiansen, cand.scient., ph.d.-studerende.

Lise Specht Petersen, cand.scient., ph.d.-studerende.

Thomas Madsen, cand.scient., ph.d.-studerende.

Else Olesen, cand.mag.anth., ph.d.-studerende.

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund

Centerleder: Bjarne Ibsen

1. Forskningsområder

- Sociale bevægelser: Det civile samfund, frivillige organisationer og foreninger.
- Kropslige bevægelser:
 - Leg og selvorganiseret idræt og bevægelse.
 - Idrættens udvikling.

2. Forskningsstrategi

CISC beskæftiger sig med samfundsvidenskabelige og humanistiske undersøgelser og analyser af bevægelse og idræt, med særlig vægt på sammenhængen og samspillet mellem kropslige bevægelser og sociale bevægelser.

CISC gennemfører undersøgelser og evalueringer for offentlige myndigheder og institutioner, kommuner og organisationer. Forskningscenteret er overvejende eksternt finansieret.

Det samlede begreb for forskningscenteret er BEVÆGELSE i såvel social som kropslig forstand med vægt på samspillet mellem de to former for bevægelse: Idræt og fysisk aktivitet i det civile samfund.

Forskningen i sociale bevægelser og det civile samfund har såvel et generelt sigte (alle former for foreninger, frivillige organisationer mv.) som et specifikt idrætsligt sigte (idrætsforeninger og andre frie, selvforvaltede måder at dyrke idræt og bevægelse). Denne del af centerets forskning koncentrerer sig om tre områder:

- Foreningslivet og det civile samfunds udvikling i Danmark i sammenligning med andre lande. Denne forskning foregår i et samarbejde med forskere fra Institut for Statskundskab på Syddansk Universitet. Forskningen bygger primært på to undersøgelser af foreningslivet på Fyn, Langeland og Ærø gennemført i 2004 og 2010.
- Frivilligt arbejde i foreninger og frivillige organisationer, der bl.a. omfatter patientorganisationer og idrætsorganisationer.
- Den foreningsorganiserede idræts forandring med fokus på, hvordan kommunalisering, kommercialisering, individualisering, professionalisering og nye livsformer påvirker idrætsforeningerne.

Siden 2004 har CISC stået for eller deltaget i de største danske undersøgelser af den frivillige sektor i Danmark. Forskningscenteret vil fortsætte med et tæt fagligt samarbejde med andre forskere i Danmark på dette område og udbygge sin position som et af de førende miljøer for forskning i frivilligt arbejde, foreninger og frivillig sektor. Centeret vil endvidere arbejde på at styrke det internationale forskningssamarbejde med sigte på komparative undersøgelser.

Forskningen i kropslige bevægelser beskæftiger sig især med undersøgelser af idrættens og legens forandring med fokus på de institutionelle og organisatoriske aspekter. Denne del af centerets forskning koncentrerer sig også om tre områder:

- Forskning i leg og selvorganiseret bevægelse.
- Forskning i og evaluering af 'projekter', der tager sigte på at fremme deltagelsen i idræt og fysisk aktivitet.
- Forskning i ændringerne i børns og voksnes idrætsdeltagelse.

Siden 2004 har CISC gennemført en række evalueringer af projekter og nye indsatser, der tager sigte på at udvikle idrætten og øge idræts- og motionsdeltagelsen. Samtidig har centeret stået for en række undersøgelser af især børn og unges idrætsdeltagelse. Centeret vil de kommende år bestræbe sig på at supplere denne anvendelsesorienterede forskning med undersøgelser, der mere generelt belyser idrættens forandring og de politikker, som stat, kommuner og organisationer anvender for at udvikle idrætten.

3. Ph.d.-projekter

Kasper Lund Kirkegaard: *Breddeidrættens kommercialisering: Forening eller forretning?* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Maja Pilgaard: *Den fleksible idrætsdeltagelse i moderne hverdagsliv. En hverdagssociologisk analyse af idrætsdeltagelsens udvikling, variation og karakter i Danmark.* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Rasmus Storm: *Kommercielle sportsklubber - følelser eller forretning?* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Niels Michelsen: *Kommunal styring af sundhedsindsatsen for børn i feltet mellem pædagogisk arbejde og administrativ praksis.* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Karsten Østerlund: *Forandringer i den foreningsbaserede idræt.* Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Lise Specht Petersen: *Legens fysiske rum – Legemiljøets betydning for leg og bevægelse i forskellige legemiljøer*. Hovedvejleder: Professor, ph.d. Bjarne Ibsen.

Yderligere tre ph.d.-studerende, finansieret af forskningsprogrammet 'Bevægelse, leg og idræt', indskrives i løbet af 2011.

4. Forskningsprojekter i udvalg

Foreningslivet i Danmark

Fra 2004 til 2008 deltog forskningscenteret i det konsortium, der stod for Frivillighedsundersøgelsen, som var finansieret af seks ministerier - deriblandt Kulturministeriet. Undersøgelsen var den første større kortlægning og analyse af hele den frivillige sektor i Danmark. CISC havde ansvaret for den del af forskningsprojektet, der omfattede en kortlægning af foreninger, selvejende institutioner og almennyttige fonde samt en efterfølgende spørgeskemaundersøgelse.

I forlængelse af Frivillighedsundersøgelsen deltager CISC i en undersøgelse af kommunalreformens betydning for foreningslivet, som gennemføres i samarbejde med forskere på Institut for Statskundskab på Syddansk Universitet. Forskningsprojektet er finansieret af Det Frie Forskningsråd. En del af undersøgelsen er en gentagelse af den kvantitative undersøgelse af foreningerne, der blev gennemført i 2004, med sigte på at belyse ændringer i foreningslivet over en periode på fem år med fokus på den indvirkning, som kommunalreformen har haft. Kontaktperson: Bjarne Ibsen.

Frivilligt arbejde

Et af de undersøgelsesområder, hvor CISC har en særlig ekspertise, er frivilligt arbejde. De seneste fem år har forskningscenteret gennemført en undersøgelse af frivilligt arbejde i fritids- og kulturforeninger i Københavns Kommune, en undersøgelse af frivilligt arbejde i Gigtforeningen, og en undersøgelse af frivilligt arbejde i to landsdelsforeninger i DGI og tilhørende lokale foreninger. Tilsvarende undersøgelser i andre organisationer er under planlægning. Kontaktperson: Bjarne Ibsen.

Partnerskaber

Fra 2004 til 2007 stod forskningscenteret for evalueringen af tre partnerskabsprojekter: Evalueringen af 'Modelprojektet: Børn og unge i bevægelse i Fyns Amt'; evalueringen af 'Fritid til bevægelse' i Aarhus Kommune samt evalueringen af 'Børn og unge i bevægelse på Bornholm'. På tværs af disse evalueringer gennemførte forskningscentret en analyse af partnerskaber mellem offentlige og frivillige organisationer, der tager sigte på børn og fysisk aktivitet. Analysen var finansieret af Sundhedsministeriet.

Fra 2009 til 2012 gennemføres tilsvarende evalueringer af projektet 'Gå i Gang', der er et partnerskabsprojekt mellem Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Kræftens Bekæmpelse og Gigtforeningen; projekt 'Skolesport', der gennemføres i et samarbejde mellem

Dansk Skoleidræt, Danmarks Idræts-Forbund og Trygfonden, samt en evaluering af samarbejdet mellem idrætsforeninger og kommunen i et projekt i Esbjerg Kommune, der tager sigte på fysisk inaktive børn. Kontaktpersoner: Bjarne Ibsen og Jan Toftegaard Støckel.

Forskningsprogrammet 'Bevægelse, leg og idræt'

Bevægelse, leg og idræt er et forskningsprogram, hvis formål er at øge vores viden om, hvordan legen og breddeidrætten kan udvikles i Danmark som grundlag for at fremme deltagelsen i og glæden ved idræt. Forskningsprogrammet omfatter tre større forskningsprojekter med tilhørende delprojekter:

1. *'Leg under nye former'* omfatter tre forskningsprojekter i 'Leg og læring', 'Legens rum' og 'Leg og teknologi'.
2. *'Forandringer i den foreningsorganiserede idræt'* går ud på at undersøge, hvordan idrætsforeningerne ændrer sig som følge af en række samfundsmæssige forandringer.
3. *'Kommunal bevægelsespolitik'* går ud på at undersøge, hvilken betydning projekt- og pulje-støtte har for idrætten og idrætspolitikken.

Forskningsprogrammet, der er støttet af Nordea Fonden, varer fra medio 2010 til medio 2014. Kontaktpersoner: Bjarne Ibsen og Henning Eichberg.

5. Forskningspublikationer i udvalg

1. Wollebæk, Dag; Ibsen, Bjarne and Siisiäinen, Martti (2010). Voluntary Associations at the Local Level in Three Nordic Countries. In Alapuro, Risto (ed.) 'Nordic associations in a European Perspective'. Nomos Publishers (in progress).
2. Ibsen, Bjarne og Larsen, Carsten Hvid (2010): Aktivitet eller idrætspolitisk arbejde? Frivilligt arbejde i DGI Vestsjælland og DGI Nordsjælland. *Movements 2010*: 2.
3. Ibsen, Bjarne and Seippel, Ørnulf (2010): Voluntary organized sport in Denmark and Norway. in *Sport in Society*, Vol. 13, No. 4, May 2010, 593-608.
4. Ibsen, Bjarne (red.) (2009). Nye stier i den kommunale idrætspolitik. Idrættens Analyseinstitut. ISBN 978-87-92120-08-3
5. Petersen, Lise Specht og Ibsen, Bjarne (2009). København – en by i bevægelse. *Movements 2009*: 7.
6. Nielsen, Gert og Ibsen, Bjarne (2008). Kommunale forskelle på børns idrætsdeltagelse. En undersøgelse af fire kommuner. Idrættens Analyseinstitut.
7. Ibsen, Bjarne ; Boje, Thomas P. og Fridberg, Torben (red.) (2008): Det frivillige Danmark. Syddansk Universitetsforlag. 215 sider.
8. Høyer-Kruse, Jens ; Thøgersen, Malene; Støckel, Jan Toftegaard og Ibsen, Bjarne (2008). Offentlige-frivillige partnerskaber omkring børn og fysisk aktivitet. *Movements 2008*:8.

9. Roessler, Kirsten Kaya; Ibsen, Bjarne; Saltin, Bengt og Sørensen, Jan (2007). Fysisk aktivitet som behandling. Motion og Kost på Recept i Københavns Kommune. Syddansk Universitetsforlag.
10. Boje, T. og Ibsen, B. (2006): Frivillighed og nonprofit i Danmark – omfang, organisation, økonomi og beskæftigelse. Socialforskningsinstituttet. 06:18.

6. Forskningsnetværk og samarbejdspartnere

Samarbejde med forskere på Institut for Statskundskab på Syddansk Universitet om forskningsprojektet 'Institutionelle reformers betydning for social kapital'.

Samarbejde med Idrættens Analyseinstitut om diverse undersøgelser.

Nordisk netværk for forskere i den frivillige sektor med sigte på komparative analyser af den frivillige sektor i de nordiske lande.

Europæisk netværk bestående af forskere fra Norge, England, Tyskland, Spanien og Polen om et forskningsprojekt om 'Local sport, governance and social capital'.

Forskningscenteret samarbejder med en række kommuner og organisationer om undersøgelser og evalueringer. Se mere derom på www.sdu.dk/cisc.

7. Oversigt over medarbejdere

Bjarne Ibsen, cand.mag., ph.d., professor og centerleder.

Henning Eichberg, dr.phil., lektor.

Jan Toftegaard Støckel, cand.scient., ph.d., lektor.

Jens Høyer-Kruse, cand.scient., ph.d.-studerende.

Lise Specht Petersen, cand.scient., ph.d.-studerende.

Karsten Østerlund, cand.scient., ph.d.-studerende.

Medlemmer af forskningsenheden 'Bevægelse, Idræt og Samfund' September 2010

Professor	Barne Ibsen
Lektorer (8)	Kirsten Kaya Roessler Mette Krogh Christensen Per Jørgensen Jørn Hansen Henning Eichberg Jens Troelsen Jan Toftegaard Støckel Thomas Skovgaard
Studielektorer (6)	Susanne Ravn Søren Andkjær Lars Elbæk (og ph.d. studerende) Johan Borghäll Bjarne Andersen Ejgil Jespersen (tidsbegrænset ansættelse)
Adjeunkter (2)	Jasper Schipperijn Peter Lund Kristensen
Studieadjunkter (2)	Annemari Svendsen (på halv tid) Torben Hansen (tidsbegrænset ansættelse)
Ekstern lektor	Kurt Lüders
Postdoc (2)	Kristoffer Henriksen Thomas Bredahl
Ph.d.-studerende (22)	Pernille Andreassen Peter Mindegaard (ikke ansat mere, men fortsat indskrevet som ph.d.-studerende) Jens Høyer Kruse Kasper Lund Kirkegaard Rasmus Storm Maja Pilgaard Ole Lund Jakob Haahr Klaus Eskelund (ikke ansat mere, men fortsat indskrevet som ph.d.-studerende) Lars Breum Christiansen Jesper von Seelen

Mette Toftager
Charlotte Klinker
Hanne Pallesen
Thomas Madsen
Niels Michelsen
Carsten Hvid Larsen
Jeanet Lemche
Randi Bilbjerg
Karsten Østerlund
Lise Specht Petersen
Else Olesen

Videnskabelige
assistenter
(3) Christian Engell
 Louise K. Storm
 Mads Hovgaard

Forsknings-
sekretær Lone Bolwig

